

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1719

Quæst. 5. Vita & morum probitas in Clerico requisita quotuplex.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73957](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73957)

resolut. 149. num. 9. Nisi tamen etiam pro his eremitis in contrarium existeret consuetudo; hanc enim, utpote nec legi divinae aut bonis moribus contrariam, neque à jure communi reprobata observandam esse, ait Fagn. loc. cit. num. 64. pro hoc num. 70. adducens declarat Card. Concil. Trid. interp. quam citat & sequitur Reiffenstuel. h. t. num. 28. & 29. Item nomine clericorum veniunt Fratres & Sorores tertii Ordinis S. Francisci, si in communi vivant, Barbof. de potest. Episc. alleg. 12. num. 41. Molin. de just. Tom. 4. tr. 3. d. 50. num. 4. Suar. & alii. Item moniales in materia sibi adaptabili. Arg. c. si quis suadente. 17. quest. 4. juncto. c. de monialibus. de sent. excomm. Ratio horum omnium desumitur ex etymo nominis nimirum, quòd enumeratae personae specialiter electae ad cultum & ministerium divinum sint pars & sors Domini. Verùm de his omnibus in particulari agentem citantemque pro singulis quamplurimos AA. vide me ad l. 2. decretal. q. 165. ubi, qui veniant nomine clericorum in ordine ad gaudendum privilegio fori.

2. Resp. secundò: In materia odiosa adeoque restringenda. V.g. dum tractatur de censura aliqua, poena, damno vel incommodo incurrendo, nomine clericorum, nisi aliud exprimitur, aut ex adjunctis seu materia subjecta colligatur (ut eo nomine venire solos Sacerdotes, colligitur ex subtracta materia c. is cui de prab. in 6.) Barbof. ad l. 3. tit. 4. ad initium num. 7. non veniunt nisi clerici saeculares simplices, hoc est, primò tantummodò tonsurà aut etiam Ordinibus minoribus initiati. Adeoque non comprehenduntur Abbates, Praepositi, Archidiaconi alique in dignitate ecclesiastica constituti, & vel maxime Episcopi Barbof. l. 1. jur. eccles. c. 39. à num. 6. Bellef. disputat. clerical. p. 1. §. 2. num. 4. Tusch. lit. C. conclus. 377. à num. 4. Fagn. in c. bona memoria 161. de postulat. num. 12. Riccius in pr. aur. resol. 292. num. 2. Item non comprehenduntur Canonici. Fagn. loc. cit. citans Felin. in c. non dubium. de sent. excomm. num. 1. Decium in c. cum non liceat. de prab. num. 18. & c. contra Card. in cit. c. bona memoria. num. 1. Hanc quoque rationem addit Fagn. quòd ubicunque species ponit aliquid supra genus, appellatione generis non veniat illa species. Arg. c. statutum de election. in 6. Canonici autem habeant qualitatem Canonicatus supra alios clericos, adeoque in materia odiosa non veniant nomine clericorum. Neque comprehenduntur monachi ceteri regulares utriusque sexus. Abb. in c. non amplius de institut. num. 3. Fagn. ibidem num. 7. Suar. de cens. d. 32. f. 2. num. 17. uti nec nomine ecclesiarum eorum monasteria. uti idem. Unde etiam Abb. in c. bona. 3. de appellat. num. 2. & Sylv. v. interdictio. 2. num. 17. apud Wiestner. h. t. num. 5. Laym. Th. mor. l. 1. tr. 5. p. 4. c. 4. num. 3. cum aliis apud Reiffenstuel. loc. cit. num. 19. contra Navar. in man. c. 27. num. 167. & Covar. in c. alma mater. p. 2. §. 1. num. 8. docet, interdicto clero, non comprehendendi religiosos, nisi ex causa ferendi interdicti colligatur aliud. Sed neque nomine clericorum regularium veniunt monachi aut moniales. Fagn. l. c.

Quaest. 4. Honestas Clericorum, de qua hoc tit. in quibus praecipue consistat?

Respond. In his ferè tribus; vitæ & morum integritate & honestate conversationis, in de-

cente & honesto vestitu seu habitu, in officiorum & negotiorum statui clericali convenientium exercitium. De quorum singulis in sequentibus.

Quaest. 5. Vitæ & morum probitas in Clerico requisita quotuplex, & in quo consistat?

Resp. Est duplex. Alia interna, alia externa; in qua utraque clerici, utpote divinis obsequiis specialiter mancipati, debent laicos praecedere, nisque praecedere, intelligendo id de omni statu clericorum, quamvis vel maxime de clericis in Ordinibus majoribus & dignitate constitutis juxta pulchrum textum c. qualis enim 8. quest. 1. & saluberrimum Trid. decretum. Sess. 22. c. 1. Prior seu interna solumque Deo nota consistit in animae & conscientiae puritate seu immunitate à graviore culpa, recta intentione in obeundis ministeriis statui & gradui suo competentibus ad obsequium divinum Ecclesiaeque servitium citra respectum ad proprium emolumentum & commodum temporale; ac denique in studio exercitioque virtutum internarum. Externa verò seu in exterioribus clericorum moribus elucens honestas consistit ferè in sequentibus. Primò, ut castè vivant, abstinentes ab omni libidinis vitio, pro ut dicitur in c. clericorum. h. t. desumpto ex Concilio generali Lateran. habito sub Innoc. III. ubi dum dicitur: Clerici continenter & castè vivere studeant universi, praesertim in sacris Ordinibus constituti per particulas illas *ad universi* & *ad praesertim* satis ostenditur, specialem hanc obligationem praelais castè vivendi complexi quoque clericis minoritas, seu extra Ordines sacros constitutos. ut Abb. in cit. c. clericorum. num. 2. Quamvis ea in clericis Sacrorum Ordinum major sit, dum hi accentur à contrahendo matrimonio, exercentesque libidinem peccent non tantum contra castitatem, sed & contra religionem ob annexum his Ordinibus continentiae votum, adeoque committant sacrilegium. Et ut remotiores sint ab omni periculo committendi quicquam contra castitatem, evitentque etiam omnem sinistram suspensionem, hoc eod. tit. nimirum c. monasteria. Interdicitur specialiter clericis accessus ad monasteria monialium, statuiturque eis poena suspensionis, si ea sine rationabili & manifesta causa non destiterint frequentare. Quandam autem censentur ea frequentare, vide apud Sanch. l. 6. mor. c. 16. num. 100. & Pirh. h. t. num. 3. Secundò consistit in eo, ut clerici omnes diligenter abstineant à crapula (per quam intelligitur ingluvies & excessus in cibo) & ebrietate, & per quam ea procuratur, provocatione ad aequales haustus, unde is laudatur, qui plures inebriat, & calices sacundiores exhausit, pro ut dicitur in c. à crapula. h. t. desumpto ex eodem Concilio Lateran. addita etiam ratione quòd ebrietas & mentis inducat exilium, & libidinis provocet incentivum. Statutaque insuper clericis poena nempe suspensione ab officio & beneficio per sententiam infligendà, si moniti ab ejusmodi excessibus non abstinerint. Quin & ut ab omni ebrietatis & crapulae periculo, magis removeantur clerici, SS. Canones, puta c. clerici. h. t. Can. non oportet. & Can. cum clerici. dist. 44. Intentatis etiam transgressoribus poenis vetant, clericos ingredi, multoque magis frequentare tabernas cau-

ponorias. Tertio, ut avaritiam vel maximè fugiant, utpote radicem malorum omnium *Can. honorum. dist. 47.* & quã vix ullum vitium aliud honestatem status clericalis magis infamat & commaculat. Zoëf. *ad b. t. num. 7.* Engels. *num. 13.* Wiestner. *num. 42.* idque quia clerici in sortem Domini vocati; dum ex redditibus ecclesiasticis, vel saltem ex bonis patrimonialibus, ad quã fuerunt ordinati Ordinibus majoribus habent, unde honestè vivant, his contenti esse debeant. Unde jam etiam, ut eò magis removeantur à detestando hoc avaritiæ vitio, plura per SS. Canones iis speciatim prohibentur. V. g. omnis negotiatio secularis. *c. fin. h. t. c. secundum. ne clerici vel monachi.* de quo paulò post fusiùs. Auri argentique Alchimici confectio & usus. *Extravag. spondent. inter comm. de crim. falsi.* Lusus alearum *c. clerici. h. t. Concil. Trident. Sess. 22. c. 1. de reform.* & hinc specialiter in *c. cum ab omni h. t.* inhibetur, ut Judices à Sede Apostolica delegati præter expensas victualium non accipiant decimam vel aliam partem litis, non obstante consuetudine Judicum secularium. Neque paciscantur cum litigantibus de salario &c. Cujus Cap. fusiorem explanationem vide apud Pirh. *h. t. à num. 6.* Ubi etiam hoc assignat discrimen inter Judicem secularem & ecclesiasticum, quòd ille, si in causis civilibus pro sententia ferenda accipiat munus tanquam pretium & mercedem, peccet contra justitiam, & teneatur ad restituendum; ecclesiasticus insuper committat Simoniam, si pro sententia in causa ecclesiastica seu spirituali accipiat quid temporale tanquam pretium. vide quoque de his Wiestner. *ad h. t. num. 42.* & me *ad l. 1. decretal. quest. 903. num. 4.* Ad hanc quoque externam vitæ honestatem spectat, quod monet Trid. *loc. cit.* his verbis: *cum à rebus seculi in altiore loco sublato locum conspiciantur, decet omnino clericos in sortem Domini vocatos vitam moresque suos omnes componere, ut habitu, gestu, incessu, sermone aliisque omnibus rebus nihil nisi grave, moderatum, ac religione plenum præse ferant, levitia etiam delicta, quæ in ipsis maxima essent, effugiant, ut eorum actiones sanctis afferant venerationem &c.*

Quest. 6. Habitus clericalis quis seu qualis sit?

Resp. Tametsi Trid. *Sess. 24. c. 6. de reform.* in genere præscribat clericis, ut vestes Ordini & statui eorum congruentes deferant, ut per decentiam habitus extrinseci morum honestatem. Tametsi etiam *Can. penult. dist. 23.* & à Sixto V. in *constit. que incipit: cum Sacro-Sanctum.* Clerici habentes beneficium jubeantur deferre vestes talaris (quales adhuc ex æquitate judicari illas, quæ ex consuetudine locorum sunt decentes, etsi non defluant ad talos aut pedes, ait Garc. *de benef. p. 2. c. 1.*) & C. de Luc. *ad Trid. d. 24. n. 22. & 23.* dicat, vestem clericalem propriè esse illam, quæ inter genua & talos dependet, & in civitatibus & locis ubi decorè vivitur, vestes clericales sint longæ ultra talos, in locis autem obscuris vix ad genua descendant; specialem tamen & determinatum clericis secularibus habitum nullibi SS. Canones præscribunt unde is censetur decens habitus clericalis, quo probi clerici juxta consuetudinem

R. P. Leur. Jur. Can. Lib. III.

provinciarum locorumque, in quibus degunt, utuntur. Abb. in *c. clerici. h. t. num. 17.* Bellet. *de discipl. clericor. p. 1. §. 16. num. 12.* Barbof. *jur. eccles. c. 40. num. 20.* Sanch. *consil. mor. l. 7. c. 1. du. 49. num. 2.* & ut inquit Clarus in *pract. crim. l. 5. §. fin. quest. 36. num. 14.* Ille censetur habitus clericalis, ex quo quis visus in populo, prima statim facie judicatur clericus, non laicus. Nihilominus SS. Canones passim clericis non tantum in genere, sed & in specie variis habitibus, utpote vel modestiam, vel etiam decorem clericalis ordinis, tum ratione coloris, tum ratione formæ dedecentibus interdicit. Et quòd ad colorem quidem, vestibus rubeis & viridibus illis interdictum. *c. clerici officia. h. t. & Clem. 2. eod.* Exceptis tamen Cardinalibus non assumptis ex Ordine aliquo religioso, quibus præter Galerum rubeum usus purpuræ concessus ab Innoc. IV. in Concilio Lugdunensi, ut ex Platina Piacens. *pr. episc. p. 2. c. 3. a. 2. num. 29.* & Episcopis quibus ut Barbof. *jur. eccl. l. 1. c. 40. num. 22.* apud Reiffenstuel. *h. t. n. 102.* permissus color viridis, ut apparet passim in Spiribus Pileorum eorum, dum alius eorum habitus ordinarius est violaceus; uti etiam Canonicos simplices habitum domesticum & quotidianum brevioris coloris violatii deferre in locis pluribus fert consuetudo. & sic in specie ait Pirh. *h. t. n. 16.* non licere clericis, præsertim beneficiatis uti publicè caligis rubeis & viridibus sic quoque *Clem. 2. h. t.* prohibitum clericis beneficiatis publicè (secus privatum in domo sua, ut Gloss. in *cir. clem. v. publicè*) veste virgata seu partita (hoc est, habente diversos colores intextos, vel artificiosè inductos ipsi panno, ut eum Gloss. in *cir. Clem. v. partita.* Barbof. *ibid. n. 2.* Bonacin. *Tom. 3. de cens. d. 3. q. 6. p. 6. n. 1.* Pirh. *h. t. num. 16.*) & quidem sub suspensione à perceptione fructuum ipso jure incurrenda, si eà per sex menses utantur. Gloss. *cit. v. beneficiorum.* Pirh. *loc. cit.* Et si non sint beneficiati constituti tamen in sacris, sub inhabilitate ad beneficium eo ipso incurrenda. Idem est de aliis clericis, nec beneficiatis nec constitutis in sacris; si taliter varietatè coloratas deferant simul cum tonsura clericali, secus, si absque ea. Gloss. *cit. v. & tonsura.* Plura alia circa habitum clericalem statuta hac *Clem.* & ampliata à Trid. *Sess. 14. c. 6.* vide apud Pirh. *l. c.* Quod spectat ad formam habitus clericalis, prohibitum est clericis, ne utantur vestibus fucatis cum scissuris vel diffibulatis, superfluitatem, pompam & vanam jactantiam præferentibus *Can. præcipimus. 21. quest. 4. cir. c. clerici officia. & cir. Clem. 2.* Item ead. *Clem.* est prohibitum clericis, ut non utantur epithogio (quod est genus Pallii, quod supra togam ferebatur, ut Calepin. ex Quintiliano. *l. 1. c. 5.*) seu tabardo fodorato (hoc est, suffulto panno serico aliavere) usque ad oram, quod simul ita est breve, ut interior vestis notabiliter videatur. Huc etiam spectat, quod inhibetur *eod. c. clerici.* ne utantur frænis, sellis petoralibus, calcaribus deauratis, fibulas non ferant, nec corrigias auro vel argento exornatas, nec etiam annulos aureos, nisi sint in ecclesiastici officii dignitate constituti, ut dicitur *c. penult. h. t.* quod ipsum de facultate gestandi annulos etsi plerique extendant ad Clericos Doctores. Arg. *Clem. 2. de Magistr.* cum annulus sit unum ex insignibus, quibus inaugurantur, Pirh. tamen *h. t. n. 18.* ait, contrarium colligi ex *cir. c. penult.* dum ibi prohibetur, ne annuli aurei ferantur à clericis, nisi ex